

здійснюється через засоби масової інформації, політично організовані структури та неформальні канали. Особливістю розвитку сучасного політичного поля є його активне проникнення у функціональні принципи технології, стандартизації, уніфікації та систематизації політичних процесів і відносин. Цей вплив найбільш очевидний у сфері політичної комунікації. Швидке вдосконалення технічних засобів передачі інформації призвело до перенесення центру політичної взаємодії в галузі електронних ЗМІ, що супроводжувалось комерціалізацією, драматизмом, тенденцією до сенсаційності та спотворенням фактів і загалом раціоналізацією політичного світу. Це явище є актуалізацією нових наукових досліджень і є предметом подальшого вивчення політичної комунікації.

-
1. Ковалевський В. О. Політична комунікація як інструмент подолання кризових явищ. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології»*. 2010. № 912. С. 144 - 152.
 2. Соловьев А. И. Политические коммуникации: учебное пособие для студентов вузов. М.: Аспект-Пресс. 2004. 332 с.
 3. Косенко Ю. В. Основы теории мовної комунікації: навчальний посібник. Суми: СДУ, 2011. 187 с.
 4. Связи с общественностью в политике и государственном управлении/ Под общ. ред. В. С. Комаровского. М.: РАГС. 2001. 520 с.
 5. Austin L., Fisher Liu B., Jin Y. How Audiences Seek Out Crisis Information: Exploring the Social-Mediated Crisis Communication Model. *Journal of Applied Communication Research*. 2012. Vol. 40. No. 2. P. 188 - 207.

НАПИСАТИ ВЛАСНУ КНИГУ. РЕАЛЬНО ЧИ НІ?

Вельшинська В.

Чи можна навчитися письменництва? Чи існує якесь таємне знання про натхнення, яке передається від людини людині? Може є формула, яка відрізняє просте речення, яке доносить зміст, від вислову, від якого розривається серце? Чи існують дієві письменницькі схеми, котрі завжди

працюють, послуговуючись якими можна гарантувати результат? Чи допоможуть теорії красного письменства та енна кількість потрачених годин досягнути заповітної мети і написати класну книжку? На всі питання одна відповідь – ні.

Ніхто і ніколи не навчить людину писати. Але можна навчитися писати самому, відточити майстерність, набити руку. Все це реально, якщо опанувати і зрозуміти основний інструмент кожного письменника – себе самого. Якщо уявити для себе свою мету, зрозуміти мотивацію, відкинути страхи і сумніви, то можна принаймні спробувати дати вихід своїм думкам. [1, с. 8 - 9].

А от тут треба добре подумати, тому що, якщо є чітке розуміння того, чому ж ні, то може й справді не варто. Існує відома фраза, яку можна застосувати до багатьох творчих процесів – якщо можеш не писати – не пиши! Але якщо думки нуртують в голові, якщо картинки з'являються в уяві, то таки варто спробувати, а раптом це шедевр! Буває, що людина відмовляється щось написати тільки тому, що вважає це дивакуватою причудою, або вважає, що це нікому не потрібне. Тут визначальним фактором повинно бути не те, кому це потрібно, а те, чи потрібно це тобі. Якщо твоя відповідь ствердна, тоді точи перо!

Чи варто мати далекоглядні плани написати наступну «поттеріану»? Чи просто покласти свій твір в шухляду і колись прочитати своїм дітям. Це уже крок № 2, а до нього ще треба дожити. Отже, відкидаємо далекоглядні плани і беремось до роботи.

Є ідея? Бо саме вона є тим зерном, яке повинно прорости. А далі визначаємо мету – навіщо цей текст? Що зміниться для людини, коли вона його прочитає? Окреслюємо тему – про що саме хочеться говорити?

Не секрет, що тема має бути актуальною, ідея потрібною і мова виразною, бо саме ці чинники вирізняють вартісні тексти, які хочеться читати, а саме такою ми і задумуємо нашу книжку, адже так?

Ще один важливий момент. Для того, щоб обрати доречну тему, гостру проблематику, відповідний словниковий діапазон, змогти дати відповіді на запитання читача, треба визначити, хто ж той читач, для кого писати? Хто саме стане читацькою аудиторією. Тут варто дослідити свого потенційного читача. Зробити це найпростіше на прикладі самого себе, адже це реальна особа, яка завжди поруч. Можна навіть провести анкетування і відповісти на кілька запитань, на кшталт: Що мені цікаво? Як, коли і скільки я читаю? Що і де (на яких ресурсах) я читаю?

Також буде не зайвим подумати про те, що обурює в тексті, коли втрачаєш цікавість, що викликає найсильніші емоції під час читання тощо. Отже робимо цілком логічний висновок – писати варто про те, що хвилює саме тебе самого, про те, що зачіпає, не дає спокою, про те, у що дійсно віриш. Таким чином можна ненароком створити щирий текст, який знайде відгук у багатьох серцях, адже завжди знайдуться ті, хто поділяє такі ж думки, емоції, смаки.

Що ще важливо? Важливо, щоб у тексті щось відбувалось. Іншими словами, потрібен гострий сюжет. В сюжеті має бути конфлікт, зіткнення інтересів, яке змусить читача приставати на чийсь сторону чи якимось іншим чином визначати для себе добре чи погане, міркувати, доходити до певних усвідомлень. А як розвивається сюжет, всіх нас вчили ще у школі: зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка. Звучить дещо сухувато, але працює безвідмовно, адже в зав'язці треба окреслити тло подій, ввести персонажів, змалювати перші натяки на той конфлікт, який буде розгортаний далі – під час розвитку подій. Кульмінація має бути яскравою. Це має бути та вершина, після якої уже більше не буде так, як було. Ну і в розв'язці робимо висновки, дізнаємося, чим це все скінчилося. Яюсь так. [3]

Що ж у нас з героями? Вони повинні бути у тексті. Але якими? Безумовно, різними, але має в них бути щось від нас із вами. Це не мусить бути якийсь недосяжний ідеал. Бо ідеалів не буває в реальному житті. Щодо негативних персонажів, то вони, як відомо, стовідсотково негативними не

бувають. Але якщо ви задумали створити такого героя, то маєте на це повне авторське право. Головне, щоб читач повірив.

Здавалося б, все достатньо просто. Пиши собі. Та буває так, що не пишеться. Немає натхнення, муза не приходить. Буває й таке. Причини можуть бути різними і дуже банальними. Іноді достатньо просто вийти на природу, отримати емоцію і хвиля повертається і підхоплює. Та буває й гірше. Криза ідей, вичерпаний ресурс. У нашому випадку, наприклад, банальна втома і виснаження від дуже активного літа між випуском зі школи та вступом до вишу стала причиною персональної творчої кризи. Ну що ж. Тут допомагає думка про те, що ж нікому нічого не винен. Пишеш для себе, а значить повернешся до цього, як тільки зможеш. Як виходять з подібної ситуації професійні письменники, які зв'язані контрактом із видавництвом, де прописані терміни здачі роботи? Вірогідно, шукають сильних емоцій. Будь-яких. Бо не завжди лише позитивна емоція здатна викликати нову хвилю натхнення, іноді емоція зі знаком мінус стає потужним поштовхом до написання.

Як би там не було, а саме оце містичне невловиме натхнення – це саме той загадковий компонент, без якого нічого не вийде, яку б чітку сюжетну лінію автор не продумав. Та насправді, без натхнення не лише писати важко, а й будь-що робити без нього, м'яко кажучи, сумно. Натхнення – це прерогатива не лише таких диваків, як письменники, художники чи композитори. Кожен з нас може пригадати цей стан, коли відчуваєшся вмотивованим, сильним, сфокусованим, одним словом, цей стан можна назвати «бачу ціль – не бачу перепон». Якщо, навіть, і є «перепони», то їх легко усувати, що ще більше додає сил і мотивації. Таке трапляється з кожним. Хтось на такій хвилі може довести якусь складну теорему, хтось спекти торт, хтось поставити діагноз, а хтось написати пару сторінок задуманої книжки.

То як же бути з цим натхненням? Сидіти і чекати на нього? виправдовувати свою кризу і небажання щось робити його відсутністю?

Дуже зручно, але навряд чи конструктивно. Спеціалісти стверджують, що насправді натхнення – цей стан ресурсу – ніщо інше, як наша реакція. «Стан ресурсу виникає, як наша реакція на певні зовнішні та внутрішні чинники і впливи – фізіологічні, психологічні, події, погодні тощо» [1, с. 115]. Оскільки всі ми різні, то і реакції наші на будь-які чинники різні, тому ніхто не напише рецепту, в яких пропорціях змішати ці інгредієнти, щоб вийшов відмінний творчий борщ, проте, якщо підійти до цього процесу більш системно, то цілком вірогідно, що можна занурити себе у стан ресурсу цілком свідомо. Нові місця, умови, стороння підтримка, позитивний приклад, свідоме обмеження себе у часі (так, так, це теж може спрацювати) – це всього кілька пунктів, до яких кожен може додати щось, що надихає і сповнює енергією саме його.

Для декого однією з найбільших проблем є можливість знайти час для писання. Банально, авжеж. Часу у всіх однаково, не більше і не менше, а діра під назвою «відсутність часу» затягує. Тож справжнім тренуванням може бути змусити себе писати хоч трохи. Це свого роду творча дисципліна. На зустрічах «Клубу анонімних авторів», які відбуваються по всій Україні, саме це і дивує – люди зустрічаються десь в кафе, отримують тему і ставлять таймер – 25 хвилин. І пишуть. І так на кожній зустрічі. Засновниця клубу, письменниця Таїс Золотковська в своєму блозі каже про це так: «Ми всі це робимо – тремтимо, прокрастинуємо, відкладаємо. Але коли ставиш таймер на 25 хвилин, коли навпроти сидить людина, яка дивиться у свою уяву, то починаєш писати. Слово за словом. Аж поки не наклацаєш The End». [4].

Коли письменник-початківець бачить подібні зізнання від досвідчених авторів, то йому стає легше. Значить і в них так буває. Значить все нормально. Значить власні перепони і сумніви цілком «саморобні», а значить з ними можна справитися і подолати. І в писанні, і в житті. Головне – лишатися собою, не намагатися «підхопити» чужу ідею, характер, стиль. В писанні й справді все, як в реальному житті.

Можливо саме тому я і вирішила почати писати книгу. Якщо коротенько представити мій наразі невеличкий доробок, то він уміститься у двох з половиною частинах повісті під назвою «Ті, що не існують». Третя частина в процесі і зізнаюсь, народжується дуже повільно, саме через описані вище кризи різного генезу. Про те, що це повість, та ще й у жанрі психологічного фентезі, я дізналася уже від журі всеукраїнського літературного конкурсу для підлітків, в якому цілком випадково вирішила взяти участь з подачі моєї шкільної вчительки. Я не думала і не гадала, в якому ж жанрі писати і як це все грамотно називається. Якщо чесно, я взагалі не збиралась показувати на загал своє письмо, але ідея видалась цікавою, така собі розвага в період карантинної ізоляції. Важливо було й те, що була підтримка з боку мами, яка стала першим тестовим читачем та строгим критиком. Не було жодних амбіцій чи планів. Проте не буду приховувати, що коли раптом стало відомо, що моя робота посіла друге місце у конкурсі і отримала дуже схвальні відгуки компетентного літературного журі, то я вперше відчула себе ким-то схожим на письменницю. Я пишалась собою. Це правда, адже це було несподіване визнання для мене. Виявилось, що моя робота цікава людям і її хочуть читати. Більше того, її опублікували. Ось такий неочікуваний досвід, який переконав і мене в тому, що все можливо, що не варто думати наперед про те, чи це потрібно комусь чи ні, знецінювати свої поривання і задуми, що якщо є внутрішній поштовх писати, то варто писати, а що з цього вийде – пізніше стане ясно. Своїм прикладом я хочу надихнути тих, хто має сумніви, хто вважає себе цілком звичайною людиною, ідеї якої можуть нікого не зацікавити, зробити крок вперед у тій справі, яка вас надихає. А потім ще один крок. Не думайте про успіх, а про невдачу тим паче не думайте. Просто крокуйте своїм власним шляхом. Попереду точно щось позитивне. Як мінімум – досвід. А це не так вже й мало.

Чи чули ви історію Ентоні Берджеса? Шкільний учитель, мистецтвознавець, якому діагностували рак і дали всього 1 рік життя,

занепокоєний тим, як і на що його сім'я зможе жити після його смерті, почав гарячково писати роман, щоб залишити авторські права своїй сім'ї. До кінця свого року роман «Механічний апельсин» було завершено. Це був успіх! А от рак відступив! Його більше не діагностували. Зате Ентоні впродовж наступних 30 років написав ще понад 50 книг, а також безліч музичних творів. Його романи екранізувалися, приносили автору великі статки і літературні премії. [2, с. 129]. Ось таке собі звичайне чудо. Творчість лікує, а найглибша криза, якщо підійти до неї без паніки, може стати джерелом найбільшого підйому.

Отже, робимо висновки. А вони такі: якщо писати – це те, що вам подобається, навіть якщо це просто причуда, але вона вас надихає, то пишть. Бо це покращить якість життя, додасть барв і емоцій. Психологи радять побільше робити в житті того, що приносить задоволення і поменше того, що не приносить, демотивує. Здавалося б – що тут незрозуміло? Це ж і так ясно. Це ж легко. Та хіба?

Тут йдеться не про банальні речі, а про турботу про себе. «Турбота про себе – це взагалі непросто, бо це не відпочинок, подорожі чи маленькі радощі, а насамперед прийняття стратегічних рішень і щоденна робота над тим, щоб життя було таким, від якого не треба втікати». [1, с. 128].

Знати себе і довіряти собі – непросто. Йти за своїм внутрішнім покликом – непросто, але дуже потрібно. «Бо ані добре жити, ані добре писати без цього – не вийде». [1, с. 129].

-
1. Бабкіна К. Звичка писати: Книжка-зошит для роботи зі словом, натхненням та собою. Київ: Видавничий дім «Комора», 2020. 136 с.
 2. Берджес Е. Зарубіжні письменники: *Енциклопедичний довідник*: Том 1. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. С. 129 - 131.
 3. Золотковська Т. Пиши. Легкий шлях від ідеї до книжки. Харків: Моноліт-Bizz, 2018. 288 с.
 4. Золотковська Т. Мої проєкти якими живу та дихаю // <https://taiszolotkovska.com/>